

**ZAKON
O RAVNOPRAVNOSTI POLOVA U BOSNI I
HERCEGOVINI**

- PREČIŠĆENI TEKST -

(Službeni glasnik BiH, broj: 32/10)

DIO PRVI - OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se, promovise i štiti ravnopravnost polova, garantuju jednake mogućnosti i ravnopravan tretman svih lica bez obzira na pol, u javnoj i u privatnoj sferi društva, te uređuje zaštita od diskriminacije po osnovu pola.

Član 2.

- (1) Lica muškog i ženskog pola su ravnopravna.
- (2) Puna ravnopravnost polova garantuje se u svim oblastima društva, uključujući, ali ne ograničavajući se na oblasti obrazovanja, ekonomije, zapošljavanja i rada, socijalne i zdravstvene zaštite, sporta, kulture, javnog života i medija, bez obzira na bračno i porodično stanje.
- (3) Diskriminacija na osnovu pola i polne orijentacije je zabranjena.
- (4) Diskriminacijom se ne smatra uvođenje, donošenje i sprovođenje privremenih posebnih mjera s ciljem otklanjanja postojeće neravnopravnosti, promovisanja jednakosti i zaštite ravnopravnosti polova.
- (5) Diskriminacijom po osnovu pola ne smatra se norma, kriterijum ili praksa koju je moguće objektivno opravdati postizanjem zakonitog cilja, proporcionalnog preduzetim nužnim i opravdanim mjerama.

DIO DRUGI – DISKRIMINACIJA

Član 3.

- (1) Diskriminacija po osnovu pola je svako stavljanje u nepovoljniji položaj bilo kojeg lica ili grupe lica zasnovano na polu zbog kojeg se licima ili grupi lica otežava ili negira priznavanje, uživanje ili ostvarivanje ljudskih prava ili sloboda.
- (2) U svojim oblicima diskriminacija može biti direktna, indirektna, uznemiravanje, seksualno uznemiravanje, podsticanje na diskriminaciju i nasilje po osnovu pola.

Član 4.

- (1) Direktna diskriminacija po osnovu pola postoji kada je lice ili grupa lica bila tretirana, tretira se ili može biti tretirana nepovoljnije u odnosu na drugo lice ili grupu lica u istoj ili sličnoj situaciji.
- (2) Indirektna diskriminacija po osnovu pola postoji kada je prividno neutralna pravna norma, kriterijum ili praksa jednaka za sve dovodila, dovodi ili bi mogla dovesti u nepovoljniji položaj lica ili grupu lica jednog pola u poređenju sa licem ili grupom lica drugog pola.

Član 5.

(1) Uznemiravanje je svako neželjeno ponašanje po osnovu pola kojim se želi povrijediti dostojanstvo lica ili grupe lica i stvoriti zastrašujuće, neprijateljsko, degradirajuće, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje ili kojim se postiže takav učinak.

(2) Seksualno uznemiravanje je svaki neželjeni oblik verbalnog, neverbalnog ili fizičkog ponašanja polne prirode kojim se želi povrijediti dostojanstvo lica ili grupe lica, ili kojim se postiže takav učinak, naročito kad to ponašanje stvara zastrašujuće, neprijateljsko, degradirajuće, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje.

(3) Podsticanje na diskriminaciju po osnovu pola, ako je počinjeno sa namjerom, izjednačava se sa diskriminacijom u smislu člana 3. ovog zakona.

Član 6.

(1) Nasilje po osnovu pola je zabranjeno.

(2) Nasilje po osnovu pola je svako djelovanje kojim se nanosi ili može biti nanesena fizička, psihička, seksualna ili ekonomska šteta ili patnja, kao i prijetnja takvim djelovanjem koje sputava lice ili grupu lica da uživa u svojim ljudskim pravima i slobodama u javnoj i privatnoj sferi života.

(3) Nasilje po osnovu pola uključuje, ali se ne ograničava, na:

- a) nasilje koje se dešava u porodici ili domaćinstvu;
- b) nasilje koje se dešava u široj zajednici;
- c) nasilje koje počine ili tolerišu organi vlasti i drugi ovlašćeni organi i pojedinci;
- d) nasilje po osnovu pola u slučaju oružanih sukoba.

(4) Nadležne vlasti obavezne su da preduzmu odgovarajuće mjere radi eliminacije i sprečavanja nasilja na osnovu pola u javnoj i privatnoj sferi života, te da obezbijede instrumente pružanja zaštite, pomoći i naknade žrtvama.

(5) Nadležne vlasti obavezne su da preduzmu odgovarajuće mjere, uključujući a ne ograničavajući se na oblast obrazovanja radi eliminacije predrasuda, običaja i svih drugih praksi zasnovanih na ideji inferiornosti ili superiornosti bilo kojeg pola, kao i na stereotipnim ulogama lica muškog i ženskog pola. Ovo uključuje, ali nije ograničeno na edukaciju i podizanje svijesti među državnim službenicima u javnosti i na druge načine.

Član 7.

Viktimizacija je oblik diskriminacije koji postoji kada se lice ili grupa lica dovede u nepovoljniji položaj zbog odbijanja naloga za diskriminatorskim postupanjem, prijave diskriminacije, svjedočenja u postupku zaštite od diskriminacije po osnovu pola ili ako je na bilo koji drugi način učestvovala u postupku vođenom zbog diskriminacije po osnovu pola.

Član 8.

(1) Posebne mjere uvode se privremeno radi ostvarivanja stvarne ravnopravnosti polova i ne smatraju se diskriminacijom, uključujući norme, kriterijume ili prakse koje je moguće objektivno opravdati legitimnim ciljem, a moraju biti proporcionalne, primjerene i nužne.

(2) Nadležni državni, entitetski, kantonalni organi i organi jedinica lokalne samouprave propisuju posebne mjere zakonima i drugim propisima, drugim aktima, politikama, strategijama i planovima kojima se uređuju pojedine oblasti društvenog života.

DIO TREĆI - DEFINICIJE

Član 9.

U smislu ovog zakona smatra se:

a) pol znači biološke i psihološke karakteristike po kojima se razlikuju lica muškog i ženskog pola, a označava i gender/rod kao sociološki i kulturološki uslovljenu razliku između lica muškog i ženskog pola i odnosi se na sve uloge i osobine koje nisu uslovljene ili određene isključivo prirodnim ili biološkim faktorima, nego su prije proizvod normi, prakse, običaja i tradicije i kroz vrijeme su promjenljivi;

b) ravnopravnost polova znači da su lica muškog i ženskog pola jednako prisutna u svim oblastima javnog i privatnog života, da imaju jednak status, jednake mogućnosti za ostvarivanje svih prava, kao i jednaku korist od ostvarenih rezultata;

c) ravnopravan tretman svih lica muškog i ženskog pola podrazumijeva obezbjeđivanje odsustva diskriminacije po osnovu pola;

d) jednake mogućnosti svih lica bez obzira na pol podrazumijevaju odsustvo prepreka za ekonomsko, političko i društveno učešće po osnovu pola;

e) diskriminacija u jeziku postoji kada se koristi isključivo jedan gramatički rod kao generički pojam;

f) institucionalni mehanizmi za ravnopravnost polova podrazumijevaju tijela i lica koja uspostavljaju nadležni zakonodavni, izvršni i organi uprave na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini radi sprovođenja Zakona o ravnopravnosti polova u BiH, koordiniranja i realizacije programskih ciljeva iz Gender akcionog plana Bosne i Hercegovine i obezbjeđivanje sprovođenja međunarodnih standarda u oblasti ravnopravnosti polova;

g) Gender akcioni plan Bosne i Hercegovine je strategija kojom se definišu programski ciljevi za ostvarivanje ravnopravnosti polova u svim oblastima društvenog života i rada, u javnoj i privatnoj sferi.

DIO ČETVRTI – OBRAZOVANJE

Član 10.

(1) Svi imaju jednaka prava na obrazovanje, bez obzira na pol.

(2) Obrazovna institucija ne smije vršiti diskriminaciju zasnovanu na polu u vezi sa:

- a) uslovima prijema;
- b) odbijanjem prijema;
- c) načinom pružanja usluga i beneficija;
- d) isključenjem iz procesa obrazovanja;
- e) vrednovanjem dostignutih rezultata u toku obrazovanja;
- f) jednakim uslovima u stvaranju karijere i profesionalnom usmjeravanju, stručnom usavršavanju i sticanju diploma;
- g) u drugim mogućim slučajevima.

Član 11.

(1) Nadležne vlasti, obrazovne institucije i druga pravna lica obezbijediće da planovi i programi i metodologije osiguraju uspostavu obrazovnog sistema, koji će garantovati eliminaciju nastavnih programa koji sadrže stereotipnu društvenu ulogu muškarca i žene, a koji za posljedicu imaju diskriminaciju i nejednakost polova.

(2) Sadržaji, koji promovišu jednakost polova, sastavni su dio nastavnog programa za sve nivoe obrazovanja.

(3) Nadležne vlasti, obrazovne institucije i druga pravna lica obezbijediće efikasne mehanizme zaštite protiv diskriminacije i seksualnog uznemiravanja i neće preduzimati nikakve disciplinske ili druge kaznene mjere prema licu, zbog činjenice da se on/ona žalio/la na diskriminaciju, uznemiravanje, ili seksualno uznemiravanje, ili je svjedočio/la o diskriminaciji, uznemiravanju, ili seksualnom uznemiravanju.

DIO PETI - ZAPOŠLJAVANJE, RAD I PRISTUP SVIM OBLICIMA RESURSA

Član 12.

(1) Svi su ravnopravni u procesu zapošljavanja po osnovu pola.

(2) U suprotnosti je sa ovim zakonom svaka diskriminacija zasnovana na polu u procesu ponude zapošljavanja, otvorenog oglasa, postupku popune slobodnih radnih mjesta, radnog odnosa i otkaza radnog odnosa, osim u slučajevima predviđenim članom 8. ovog zakona.

Član 13.

(1) Zabranjena diskriminacija po osnovu pola u radu i radnim odnosima je:

- a) neprimjenjivanje jednake plate i drugih beneficija za isti rad, odnosno za rad jednake vrijednosti;
- b) onemogućavanje napredovanja u poslu pod jednakim uslovima;

- c) onemogućavanje jednakih uslova za obrazovanje, osposobljavanje i stručno usavršavanje;
- d) neravnomjerna prilagođenost radnih i pomoćnih prostorija i opreme poslodavca biološko-fiziološkim potrebama zaposlenih oba pola;
- e) različit tretman zbog trudnoće, porođaja ili korištenja prava na porodiljsko odsustvo, što uključuje i onemogućavanje povratka na isti, ili jednako plaćen posao u istom nivou, nakon isteka porodiljskog odsustva, kao i različit tretman muškaraca i žena u vezi sa donošenjem odluke o korištenju odsustva nakon rođenja djeteta;
- f) bilo koji nepovoljni tretman roditelja ili staratelja u usklađivanju obaveza iz porodičnog i profesionalnog života;
- g) organizovanje posla, podjele zadataka ili na drugi način određivanja uslova rada, otkazivanje radnog odnosa, tako da se na osnovu pola ili bračnog statusa zaposleniku dodjeljuje nepovoljniji status u odnosu na druge zaposlene;
- h) svaka druga radnja, ili djelo koje predstavlja neki od oblika direktne ili indirektno diskriminacije utvrđene članom 4. ovog Zakona.

(2) Poslodavac je dužan preduzeti efikasne mjere u cilju sprečavanja uznemiravanja, seksualnog uznemiravanja i diskriminacije po osnovu pola u radu i radnim odnosima utvrđenim stavom (1) ovog člana, te ne smije preduzimati nikakve mjere prema zaposlenom/oj zbog činjenice da se on/ona žalio/la na uznemiravanje, seksualno uznemiravanje i diskriminaciju po osnovu pola.

Član 14.

(1) Opšti i posebni kolektivni ugovori treba da budu usklađeni sa odredbama ovog zakona i obezbijede jednake mogućnosti bez obzira na pol.

(2) Sindikati i udruženja poslodavaca imaće posebnu ulogu u obezbjeđenju jednake zaštite prava na rad i uslova pri zapošljavanju i obezbijediti da ne postoji diskriminacija na osnovu pola među članovima, bilo da je direktna ili indirektna.

Član 15.

(1) Svi imaju jednaka prava pristupa ekonomskom poslovanju, bez obzira na pol, što podrazumijeva jednak tretman u pristupu svim ekonomskim resursima, privatizaciji, pristupu i korištenju kredita i drugih oblika finansijske pomoći, dozvola i registracija za poslovanje, kao i uslova za njihovo dobijanje.

(2) Jednak tretman i jednake mogućnosti, te eliminacija diskriminacije obezbijediće se i za žene na selu, kako bi se omogućio njihov ekonomski opstanak i opstanak njihove porodice.

DIO ŠESTI - SOCIJALNA ZAŠTITA

Član 16.

- (1) Svi imaju jednaka prava na socijalnu zaštitu bez obzira na pol.
- (2) Zabranjena je diskriminacija na osnovu pola u korištenju svih oblika socijalnih prava utvrđenih važećim zakonima, a posebno u slučajevima:
 - a) podnošenja zahtjeva za ostvarivanje bilo kojeg prava iz oblasti socijalne zaštite;
 - b) postupka utvrđivanja i načina korištenja socijalnih prava i utvrđenih beneficija;
 - c) prestanka uživanja utvrđenih prava.

Član 17.

Nadležne vlasti obezbijediće da zakoni i drugi akti, te mehanizmi, koji se odnose na pristup i korištenje socijalne zaštite, nisu diskriminirajući po osnovu pola, bilo direktno ili indirektno.

DIO SEDMI - ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Član 18.

- (1) Svi imaju jednako pravo na zdravstvenu zaštitu, dostupnost zdravstvenim uslugama, uključujući i one koje se odnose na planiranje porodice, bez obzira na pol.
- (2) Zdravstvene institucije preduzeće sve mjere u cilju sprečavanja diskriminacije po osnovu pola u korištenju svih oblika zdravstvene zaštite.
- (3) Nadležni organi vlasti preduzeće posebne mjere u cilju zaštite i unapređenja reproduktivnog zdravlja žena.

DIO OSMI - SPORT I KULTURA

Član 19.

- (1) Svi imaju jednaka prava i mogućnosti učešća i pristupa sportskom i kulturnom životu bez obzira na pol.
- (2) Nadležni organi vlasti, institucije i pravna lica dužni su preduzeti sve mjere u cilju sprečavanja diskriminacije po osnovu pola, a radi obezbjeđenja jednakih mogućnosti za:
 - a) pristup grani sporta ili kulturnom pravcu;
 - b) razvoj i pružanje podrške pojedinim granama sporta ili kulturnog pravca;
 - c) dodjeljivanje nagrada zajednice za izuzetna sportska i kulturna dostignuća unutar iste grane sporta ili kulturnog pravca.

DIO DEVETI - JAVNI ŽIVOT

Član 20.

(1) Državna tijela na svim nivoima organizacije vlasti i tijela lokalne samouprave, uključujući zakonodavnu, izvršnu i sudsku vlast, političke partije, pravna lica s javnim ovlašćenjima, pravna lica koja su u vlasništvu ili pod kontrolom države, entiteta, kantona, grada ili opštine ili nad čijim radom javni organ vrši kontrolu, obezbijediće i promovisati ravnopravnu zastupljenost polova u upravljanju, procesu odlučivanja i predstavljanju. Ova obaveza postoji i za sve ovlašćene predlagače prilikom izbora predstavnika i delegacija u međunarodnim organizacijama i tijelima.

(2) Ravnopravna zastupljenost polova postoji u slučaju kada je jedan od polova zastupljen najmanje 40% u tijelima iz stava (1) ovog člana.

(3) Diskriminacijom po osnovu pola smatra se situacija kada ne postoji ravnopravna zastupljenost iz stava (2) ovog člana.

(4) Tijela iz stava (1) ovog člana u cilju ostvarivanja ravnopravne zastupljenosti polova i otklanjanja diskriminacije dužna su donositi posebne mjere propisane članom 8. ovog zakona.

DIO DESETI – MEDIJI

Član 21.

(1) Svi imaju pravo pristupa medijima bez obzira na pol.

(2) Zabranjeno je javno prikazivanje i predstavljanje bilo kojeg lica na uvredljiv, omalovažavajući ili ponižavajući način, s obzirom na pol.

(3) Mediji su dužni kroz programske koncepte razvijati svijest o ravnopravnosti polova.

DIO JEDANAESTI- STATISTIČKE EVIDENCIJE

Član 22.

(1) Svi statistički podaci i informacije, koji se prikupljaju, evidentiraju i obrađuju u državnim organima na svim nivoima, javnim službama i ustanovama, državnim i privatnim preduzećima i ostalim subjektima, moraju biti prikazani po polu.

(2) Statistički podaci i informacije koji se prikupljaju, evidentiraju i obrađuju, u skladu sa stavom (1) ovog člana, moraju biti sastavni dio statističke evidencije i dostupni javnosti.

DIO DVANAESTI - SUDSKA ZAŠTITA

Član 23.

(1) Svako ko smatra da je žrtva diskriminacije ili da mu je diskriminacijom povrijeđeno neko pravo može tražiti zaštitu tog prava u postupku u kojem se odlučuje o tom pravu kao glavnom pitanju, a može tražiti i zaštitu u posebnom postupku za zaštitu od diskriminacije u skladu sa Zakonom o zabrani diskriminacije ("Službeni glasnik BiH", broj 59/09).

(2) Žrtva diskriminacije po odredbama ovog zakona ima pravo na naknadu štete prema propisima kojima se uređuju obligacioni odnosi.

(3) Sve odluke nadležnih sudskih organa povodom povrede neke od odredbi ovog zakona, biće dostavljene Agenciji za ravnopravnost polova Bosne i Hercegovine od strane sudova na nivou Bosne i Hercegovine i Gender Centru Federacije Bosne i Hercegovine i Gender centru Republike Srpske od strane sudova u entitetima Bosne i Hercegovine

DIO TRINAESTI - OBAVEZE NADLEŽNIH ORGANA VLASTI

Član 24.

(1) Organi vlasti na državnom i entitetskom nivou, kantonalni organi i organi jedinica lokalne samouprave, pravna lica s javnim ovlašćenjima, pravna lica u većinskom vlasništvu države, u okviru svojih nadležnosti, dužni su preduzeti sve odgovarajuće i potrebne mjere radi sprovođenja odredaba propisanih ovim zakonom i Gender akcionim planom Bosne i Hercegovine, uključujući ali ne ograničavajući se na:

- a) donošenje programa mjera radi postizanja ravnopravnosti polova u svim oblastima i na svim nivoima vlasti;
- b) donošenje novih ili izmjenu i dopunu postojećih zakona i drugih propisa radi usklađivanja sa odredbama ovog zakona i međunarodnim standardima za ravnopravnost polova;
- c) sprovođenje aktivnosti i mjera Gender akcionog plana Bosne i Hercegovine kroz redovne programe rada uz obezbjeđenje budžetskih sredstava;
- d) obezbjeđenje prikupljanja, vođenja, analize i prikazivanja statističkih podataka razvrstanih po polu.
- e) Sastavni dio programa mjera radi postizanja ravnopravnosti polova u svim oblastima uključuje ali se ne ograničava na:
 - f) analizu stanja polova u određenoj oblasti;
 - g) sprovođenje donesenih državnih politika kroz akcione planove za ravnopravnost polova;
 - h) mjere za otklanjanje uočene neravnopravnosti polova u određenoj oblasti.

(2) Nadležni zakonodavni, izvršni i organi uprave na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini obavezni su osnovati odgovarajuće institucionalne mehanizme za ravnopravnost polova koji će sprovoditi Zakon o ravnopravnosti polova u Bosni i Hercegovini, koordinirati realizaciju

programskih ciljeva iz Gender akcionog plana Bosne i Hercegovine i obezbijediti sprovođenje međunarodnih standarda u oblasti ravnopravnosti polova.

(3) Nadležni državni, entitetski i kantonalni organi vlasti, kao i organi jedinica lokalne samouprave dužni su sve propise i druge akte iz svoje nadležnosti prije upućivanja u zakonsku proceduru dostaviti na mišljenje institucionalnim mehanizmima za ravnopravnost polova iz stava (2) ovog člana radi usaglašavanja sa odredbama Zakona o ravnopravnosti polova u Bosni i Hercegovini.

DIO ČETRNAESTI - PRAĆENJE I NADZOR NAD SPROVOĐENJEM OVOG ZAKONA

Član 25.

(1) Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona obavlja Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice (u daljem tekstu: Ministarstvo).

(2) Radi praćenja primjene ovog zakona, u okviru Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, formira se Agencija za ravnopravnost polova Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija).

(3) Agencija se organizuje i radi u skladu sa posebnom odlukom koju na prijedlog Ministarstva iz stava (1) ovog člana donosi Savjet ministara Bosne i Hercegovine.

Član 26.

Agencija za ravnopravnost polova Bosne i Hercegovine u okviru svojih nadležnosti obavlja sljedeće poslove:

- a) prati i analizira stanje ravnopravnosti polova u Bosni i Hercegovini na osnovu izvještaja koje sačinjava Agencija i izvještaja entitetskih gender centara i o tome godišnje izvještava Savjet ministara Bosne i Hercegovine. Na osnovu rezultata analiza i praćenja, sačinjava posebne izvještaje, mišljenja, sugestije i preporuke radi upućivanja nadležnim tijelima na državnom nivou;
- b) utvrđuje metodologiju izrade izvještaja o ravnopravnosti polova u Bosni i Hercegovini;
- c) inicira i koordinira izradu gender akcionog plana Bosne i Hercegovine, u saradnji sa entitetskim gender centrima, a koji usvaja Savjet ministara Bosne i Hercegovine;
- d) prati primjenu i vrši koordinaciju aktivnosti sa svim relevantnim subjektima u procesu sprovođenja Gender akcionog plana Bosne i Hercegovine iz člana 24. stav (2) ovog Zakona;
- e) saraduje sa institucionalnim mehanizmima za ravnopravnost polova u institucijama na državnom nivou;
- f) u postupku pripreme nacrtu i predloga zakona, podzakonskih i drugih normativnih akata, strategija, planova i programa, a prije dostavljanja Savjetu ministara Bosne i Hercegovine, daje mišljenje o usaglašenosti navedenih akata sa ovim zakonom i međunarodnim standardima o ravnopravnosti polova;

- g) daje inicijativu i učestvuje u pripremi zakona, podzakonskih i drugih akata, strategija, planova i programa, koji se donose na nivou Bosne i Hercegovine, s ciljem utvrđivanja mjera za postizanje ravnopravnosti polova u svim oblastima društvenog života;
- h) daje inicijativu za pokretanje postupka za izmjene i dopune propisa u slučaju neusaglašenosti sa odredbama ovog zakona, domaćim i međunarodnim standardima o ravnopravnosti polova;
- i) prima i obrađuje molbe, žalbe i predstavke lica i grupa lica u kojima se ukazuje na povredu nekog prava iz ovog zakona;
- j) Agencija za ravnopravnost polova Bosne i Hercegovine donosi Jedinствena pravila za primanje i obrađivanje molbi, žalbi i predstavki lica i grupa lica iz tačke 9. ovog člana;
- k) predstavlja i koordinira aktivnosti, u okviru svoje nadležnosti, na međunarodnom i regionalnom nivou;
- l) nadzire sprovođenje ovog zakona i u saradnji sa Gender centrom Federacije Bosne i Hercegovine i Gender centrom Republike Srpske priprema izvještaje o ispunjavanju međunarodnih obaveza u oblasti ravnopravnosti polova;
- m) saraduje sa nevladinim organizacijama koje se bave zaštitom ljudskih prava i sloboda;
- n) sprovodi aktivnosti na promociji ravnopravnosti polova;
- o) obavlja ostale poslove s ciljem sprovođenja ovog zakona.

Član 27.

(1) Gender centar Federacije Bosne i Hercegovine i Gender centar Republike Srpske prate primjenu Zakona na nivou entiteta i u tu svrhu naročito obavljaju sljedeće poslove:

- a) prate usaglašenost zakona i drugih akata, politika, strategija, planova i programa koji se donose na nivou entiteta, sa domaćim i međunarodnim standardima za ravnopravnost polova;
- b) daju mišljenje o usaglašenosti zakona i drugih akata, politika, strategija, planova i programa koje se donose na nivou entiteta sa odredbama ovog zakona i drugim domaćim i međunarodnim standardima za ravnopravnost polova i pokreću inicijative za usaglašavanje;
- c) prate i analiziraju stanje ravnopravnosti polova u entitetima;
- d) pripremaju i sačinjavaju redovne i posebne izvještaje o stanju ravnopravnosti polova u određenim oblastima, pripremaju i sačinjavaju informacije, mišljenja i preporuke koje dostavljaju vladama entiteta i drugim nadležnim organima i tijelima;
- e) primaju i obrađuju molbe, žalbe i predstavke lica i grupa lica u kojima se ukazuje na povredu nekog prava iz ovog zakona u skladu sa Jedinstvenim pravilima iz člana 26. stav (1) tačka i. ovog Zakona;
- f) saraduju sa institucionalnim mehanizmima iz člana 24. stav (2) ovog Zakona;
- g) predstavljaju i koordiniraju aktivnosti, u okviru svoje nadležnosti, na regionalnom nivou;

h) saraduju sa nevladinim organizacijama koje se bave zaštitom ljudskih prava i sloboda;

i) pružaju stručnu i savjetodavnu podršku i pomoć svim institucijama sistema i drugim partnerima.

(2) Gender centar Federacije Bosne i Hercegovine i Gender centar Republike Srpske obavljaju i druge poslove u vezi sa unapređenjem i promocijom ravnopravnosti polova u entitetima.

Član 28.

Nadležni organi vlasti i druge državne institucije, poslodavci, te druga pravna i fizička lica, dužni su da pruže sve potrebne informacije i omoguće uvid u dokumentaciju na zahtjev Agencije, Gender centra FBiH i Gender centra RS odmah, a najkasnije u roku od 15 dana.

DIO PETNAESTI - KAZNENE ODREDBE

Član 29.

Ko po osnovu pola vrši nasilje, uznemiravanje ili seksualno uznemiravanje kojim se ugrožava mir, duševno zdravlje i fizički integritet kazniće se kaznom zatvora u trajanju od šest mjeseci do pet godina.

Član 30.

(Novčana kazna za prekršaj)

(1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 30.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

a) ne preduzme odgovarajuće mjere i efikasne mehanizme zaštite protiv diskriminacije po osnovu pola, uznemiravanja i seksualnog uznemiravanja;

b) ne preduzme odgovarajuće mjere radi eliminisanja i sprečavanja zabranjene diskriminacije po osnovu pola u radu i radnim odnosima kako je definisano čl. 12. i 13. ovog Zakona;

c) ne obezbijedi planove, programe i metodologije u obrazovnim institucijama, koje će garantovati eliminaciju stereotipnih programa, koji za posljedicu imaju diskriminaciju i nejednakost među polovima;

d) ne razvrstava po polu statističke podatke i informacije koji se prikupljaju, evidentiraju i obrađuju;

e) ne omogući javnosti uvid u statističke podatke koji se vode shodno ovom zakonu;

f) na uvredljiv, omalovažavajući ili ponižavajući način predstavlja bilo koje lice javno, s obzirom na pol.

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 100 KM do 1.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu, kao i pojedinci koji samostalno obavljaju djelatnost ličnim radom sredstvima u svojini građana.

(3) Nijedna odredba ovog člana ne može se tumačiti kao ograničavanje ili umanjivanje prava na vođenje krivičnog ili građanskog postupka, pod uslovima propisanim ovim zakonom.

(4) Do donošenja odgovarajućeg zakona o prekršajima Bosne i Hercegovine, prekršajni postupak po odredbama ovog zakona vodiće organi nadležni za ovaj postupak u entitetima i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine.

(5) Novčana kazna naplaćuje se u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.

(6) Rješenja o prekršajima izvršavaju se u skladu sa važećim zakonom entiteta, odnosno Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Član 31.

Procesuiranje i donošenje odluka zbog krivičnog djela i djela prekršaja utvrđenih ovim zakonom hitne je prirode i ima prioritet u radu nadležnih organa.

DIO ŠESNAESTI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 32.

(1) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice predložiće formiranje Agencije za ravnopravnost polova u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Svi državni i entitetski zakoni, kao i drugi odgovarajući propisi uskladit će se s odredbama ovog zakona, najkasnije u roku od 6 mjeseci.

Član 33.

Prečišćeni tekst Zakona bit će objavljen u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01/1,02/1-02-3-23/10

25. marta 2010. godine

Predsjedavajući Ustavnopravne komisije
Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH
Šefik Džaferović, s.r.

Predsjedavajući Ustavnopravne komisije
Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH
Ivo Miro Jović, s.r.